Nr. 93. Sibiiu, Sâmbătă, 12 August v. 1878. *Anul XXVI.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
şi la espediţiunea de inserţiuni **Haasenstein & Vogler** in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiéză.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Bosnia şi Erţegovina.

Despre ocupare capitalei bosniace Seraievo au sosit la Viena de la comandantul superior Philippovics un raport în esenţă de următoriul cuprins:

L. M. C. Tegetthoff fu îndreptat cu 1 şi 2 brigadă de munte din divisiunea 6 de la Zeniţa preste Cacani-Visona pe un drum rău spre Seraievo. La Cacani Tegetthoff a avut o luptă cu insurgenţii, despre care raportéză, că în 15 l. c. a sosit înaintea localităţii Cacani, unde fu întêmpinat de circa 500 insurgenţi, cari fură împrăştiaţi numai decât. În aceiasi nópte Tegetthoff cu trupa sa a trecut la Popovics preste Bosna, lăsând 1 batalion pe ţermul drept pentru asecurarea flancului seu stâng. Avantgarda de pe ţermul stâng, ajungênd la gura defileului, ce este aprópe de Kotolics, a fost primită pe la 10½ óre înaintea de amédi cu un foc teribil, tot aşa batalionul, ce înainta pe ţermul drept. După o luptă de o jumătate de óră inimicul de pe ţermul stâng s'a retras. Grosul trupelor a înaintat până la Citluc şi avantgarda a ocupat hanul; batalionul de pe ţermul drept a dat preste resistenţă mai mare, cu tóte aceste a înaintat până la Busics. Lupta a costat 8 răniţi.

Tegetthoff raportéză de la 17, cum a pornit spre Visoca la 5 óre diminéţa şi adecă cu o colónă pe ţermul stâng şi cu alta pe cel drept şi pe la 7½ cu colóna principală, pe calea bine conservată. Pe la 8 óre a dat preste inimic, care ocupa o linie lungă, de la Caici pe ţermul drept al Bosnei, dealungul Podvinanskei până la délul Cralievaţ pe ţermul stâng. Linia inimicului era désă binişor şi cu deosebire Vratniţa era ocupată de 3 etagiuri de redifi. Inimicul a început un foc fórte viu. După o luptă crâncenă, îndreptată cu deosebire asupra aripei stânge a inimicului, acesta fu împins spre Visoca. Şi pe ţermul stâng loc. colonel Kaltbrunner a silit pe inimic a se retrage. În momentul, când inimicul începù a se retrage, a sosit gen. Müller cu 2 batalióne şi 1 baterie, trimisă de comandantul corpului în ajutoriul lui Tegetthoff. Acesta a ocupat numai decât Visoka, unde a aflat multe arme şi muniţiuni. Trupele fiind fórte obosite, din causa terenului celui cu multe greutăţi, s'au aşedat în bivuacuri.*) Perderile au fost 2 oficieri şi 80 feciori răniţi şi 4 morţi.

Philippovics raportéză mai departe, că despre tóte aceste fù încunosciinţat în 18 diminéţa, şi aşa, fiind cu consideraţiune către obosala trupelor sale şi a lui Tegetthoff, s'a hotărit a nu merge mai departe spre Seraievo, ci a pausa cu trupele sale la Blasni, pe când a le lui Tegetthoff pausau la hanul Seminovaţ. Pe la 2 óre după amédi Philippovics cu trupe mai puţin obosite, cu dóuě escadróne de husari şi dóuě tunuri, a făcut recunósari şi dóuě tunuri, a făcut recunósceri spre Seraievo. Cu ocasiunea acésta a vědut, că pe înălţimea de la Lucovaţ este postată o baterie de patru tunuri, pe când promontoriul de la Cobila-Glava nu era ocupat de nimenea. Tegetthoff din partea şi s'a suit cu colóna sa pe Kosarsko-Brdo. Disposiţiunea pentru ţiua de la 19 Aug. n. era:

„General-majorul Kaiffel (5 batalióne, o baterie uşóră de câmp şi o baterie de munte) plecă din lagăr la 4 óre diminéţa, merge pe drum cam până în dreptul dela Iliţe, acolo târnesce către Cotori spre a face apoi o întorsătură la stânga, respective să se suie pe rădicăturile de la Lasarina şi în fine să se îndrepte în direcţiunea Debelo Brdo spre Seraievo. Colonelul Villetz (3 batalióne şi 3 baterii grele din reserva de artilerie) s'a îndreptat pe drum către Cratinselo, plécă însă după Kaiffel, pentru ca să figureze ca eşelon de reservă; la colóna colonelului Villetz se ataşă mai departe 1½ escadron, pe când Kaiffel nu căpătă decât ½ de escadron. L. M. C. Tegethoff, lângă care a rămas ataşat detaşamentul gmlui Müller, pentru ca să nu se obosésca prin un marş de reîntórcere, primi ordinul de a ocupa înălţimea dela Pasan-Brdo.“

Marşul colónelor fu favorit de o negură désă şi aşa fu cu putinţa, ca trupele nóstre să ajungă la punctele designate fără nici o perdere. La 6½ óre diminéţa se auţiră cele dintâiu tunete de tun de la colóna lui Tegetthoff, îndreptate contra castelului, care este încungiurat cu o cingătóre de zid şi în care insurgenţii aşězase mai multe tunuri. La 7 óre 30 m. diminéţa bateriile cele grele a le colonelului Villetz se postară la Bufalici şi începură şi din partele lupta cu castelul. În acelaşi timp colonelul Villetz atacă şi posiţiunea insurgenţilor la Kratinselo, întărită prin posiţiuni de tunuri şi şanţuri pentru vênători Gml Kaiffel mâna cu anevoie şi încet pe inimicul din posiţiunile cele tari de la Madzidjije şi din délul Trebevitz. Şi cu tóte că colonelul Villetz i da ajutoriul cel mai princios, Gml Kaiffel numai pe la 10 óre 5 m. a putut ajunge la înălţimea de la Dobelo-Brdo. Tunurile de munte a le gmlui Kaiffel ajunse odată pe înălţime au amuţit tunurile din citadelă, îndreptate spre colónele colonelului Villetz şi gen. Tegetthoff. Acum infanteria desfăcută în cete (sau roiuri) se pornesce spre cetate. Se încinge o luptă înfiorătóre. Din fie care casă, feréstă şi din fie-care crepătură de uşe puşcau asupra trupelor nóstre, ba insěşi muierile, bolnavii şi răniţii din spitalul militar de la întrarea apusană în cetate, au luat parte la lupta, ce a ţinut până la 1 óră şi 30 minute. S'au întêmplat scene de fanatism necreţut; şi numai inimei celei bune şi disciplinei trupelor nóstre este a se ascrie, că cetatea nu a pătimit mai tare; cu tóte aceste unele case fură mistuite de foc.

Perderile nóstre, durere, nu sûnt nesimţite. Sûnt greu răniţi majorul Dilmost dela regimentul de inf. 38, majorul Eimonsberger dela reg. de inf. 52, căpitanul Andreansky dela reg. de inf. 46; uşor rănit este locot. marchizul de Gotzani dela reg. de artil. 12. Trofeele incă nu se pot sci cu deamănuntul. Comandantul superior laudă bravura tuturor trupelor partaşe la luptă şi promite, a face propuneri pentru distingeri. Insurgenţii, ţice, că sau împrăştiat în tóte părţile, mai cu samă spre Gorazda şi Rogatica.

După ce s'a terminat lupta şi după deseverşita ocupare a cetăţii s'a înălţat flamura austriacă sus pe castel între sunetele imnului popular şi a 101 salve de tunuri şi în entusiasmul trupelor, în care s'a amestecat şi al populaţiunei creştine.

La luarea cetăţii Seraievo au căţut în mânile armatei austro-ungurescі 27 tunuri, multe arme, stéguri şi muniţiuni. — În 21 Aug n. au alungat trupele austro-unguresci pe insurgenţii, carii inchisese cetatea Stolaţ, unde se afla garnisóna austro-ungurésca. Cu ocasiunea acésta au căţut mai mulţi capi ai insurecţiunei.

Revista politică.

Consiliul de ministri dela 19 August, se adeveresce, că nu a fost un consiliu numai pentru afaceri interne. În acel consiliu s'a desbătut afacerile din Bosnia, recunoscêndu-se, că trupele austro-unguresci trecute preste graniţă nu sûnt de ajuns pentru a înfrêna insurecţiunea. În legătură cu acest consiliu stă de bună sémă faptul, că armata de ocupaţiune se rădică la numărul de 150,000 pentru care, după cum cetim intr'o telegramă de alaltăeri „Militär-Verordnungsblatt“ publică, că comandantul corpului 13 bar. Filippovics este denumit comandant armatei 2, distins fiind şi cu crucea cea mare a ordinului leopoldin cu decoraţiunea de rěsboiu, mai departe că ducele de Würtemberg este înaintat la rangul de Feldzeugmeister, vice-mareşalii Ramberg, conte Szapáry şi bar. Bienerth sûnt denumiţi comandanţi ai corpurilor 13, 5 şi 3, şi în fine alţi 5 generali sûnt denumiţi divisionari.

Pe când se întêmplă acestea „D. Ztg.“ din Viena ne spune, că convenţiunea între cabinetul din Viena şi între Pórtă în privinţa Bosniei şi Erţegovinei e ca şi încheiată şi aştéptă numai a fi subscrisă şi ratificată. Conform acestei convenţiuni Pórta îşi reservă dreptul de suveranitate, flamurile turcesci să se înarboreze pe edificiile publice alăturea cu cele austriace, amploiaţii turcesci să remână în posturile lor şi ocupaţiunea să se termine când puterile vor declara, că reformele de lipsă sûnt introduse.

Muntenegru a început aşi pune în lucrare şi el partea sa din tratatul din Berlin şi e fórte probabil, că mâne poimâne ne va insciinţa telegraful, că şi Grecii fac asijderea şi ar fi mare minune, dacă nu vor începe şi Ruşii aşi cere părticica, ce încă nu o au căpětat, cu puterea armelor. Pacea aşa dară a fost fórte scurtă şi urmările ei cine le póte spune!

În Rusia de altmintrea au ómenii şi alte de lucru. În Odessa se osândesc nihilistii la mórte şi la inchisori, în Petersburg spionéză poliţia după membrii guvernului secret şi capii poliţiei cad loviţi de mórte sub pumnalul membrilor societăţilor secrete.

În România se continuă desconcentrarea trupelor; dar guvernul cumpěra arme nóuě pentru armată.

Rěspuns.

Sibiiu 16/8 1878. În Nr. 88 al preţuitului d-v. jurnal tractaţi despre programul gimnasiului de aici de stat din 1877 şi deduceţi din ortografia numelor românesci de familie a acelor elevi, cari a frecuentat acest institut dela anul 1789 incóce, că s'ar desnaţionalisa Românii.

Tocmai spre a evita atari suspicionări, am omis rubrica „naţionalitate“ din „trecutul“ gimnasiului. Şi póte acéstă împregiurare mi-a atras imputarea de „principii iesuitistice.“

Fără a me lăsa în reproducerea acelor imputări, de cari este plin acel articol, în modul cel mai necruţător, voiesc spre justificarea ortografiei, de care m'am servit, a amintí despre punctul de mânecare istoric, pe care mi l'am luat de îndreptar.

Registrele de clasificaţiune, ca documente istorice despre numele acelea familiari, sûnt scrise în aceaşi ortografie, pe care o am reprodus eu.

Acestea catalóge din anii 1789 până 1848 nu a cunoscut ortografia de aţi, ce o pretinde scriitoriul articolului aşa de inecsorabil.

Acésta ortografie modernă se esercieză după cât am observat, în diferitele metropole a le culturei române, în mod fórte diferit. Am puté ţice, că fie-care literat român îşi are ortografia sa, ba încă ortografia „Telegrafului“ datéză de curênd póte, nici de un an incóce.*)

Nu înţeleg dar, cum se póte întrepune cineva pentru ortografia sa faţă de acea nesiguranţă.

Fie însă cum va fi, eu am reprodus date istorice, şi istoria m'a îndreptăţit a înfăţişa materialul ei fidel. A adopta o ortografie contrară catalógelor nóstre, ar insemna o falsificare a datelor istorice.

Eu şi în acele casuri, unde generaţiunea mai tineră din una şi aceaşi familie, s'a usuat de o ortografie deosebită de cea veche (cam de pe la an. 1860 începênd), m'am decis pentru ortografia mai veche, ce se observéză în catalóge de vr'o 70 ani; pentrucă am avut de scop, a constata, câti membrii din una şi aceaşi familie a frecuentat acest gimnasiu în decursul atâtor decenii, fie ei de naţionalitate românéscă, maghiari, şi apoi din acésta continuă aplecare către institutul nostru, a deduce necesitatea esistinţei lui pentru viitor.

Deci nu tendinţe de magiarisare m'au condus de a scrie „Nyamc, Csucs etc.“ în loc de modernele „Niamtiu, Ciuciu etc.“ Ci dacă aş fi făcut contrarul s'ar puté ţice, că aş fi jertfit fidelitaţia istoriei pentru nesiguranţa ortografiei, a tinerei literaturi românesci, încât acésta se cultivéză în Sibiiu.

„Telegraful“ întrébă, óre nu ar fi ridicul, când s'ar scrie numele Weress romanisat în „Weresiu“ germanisat în Waeresch, franţozit în Wairaiche etc.?

*) Lagěr sub ceriu liběr.

*) Ortografia datéză mai de mult, dară o întrebuinţăm „mai de curênd“. Red.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acest esemplu cu numele meu este reu ales, căci ca elev fost a institutelor germâne a trebuit să sufer scrierea „[illegible]“, iar când aş fi studiat în Blaj sau Braşov, sunt convins, că numele meu s'ar fi prefăcut în „Weresiu“ după modelul „Etvesiu.“

Pentru acésta însă nu'mi cade în minte, ca să presupun din întrebuinţarea ortografiei proprie, ca germânul sau românul ţintesc prin acea a germanisa sau romanisa.

Germânul ca şi românul scrie numele străin după ortografia sa, ca să'l esprime conform idiomului séu.

Acésta trebue să se ḑică şi despre profesorii acestui gimnasiu dela an. 1789 până circa 1850. Literile cirile ce s'a usuat pe acel timp nu le-a fost cunoscute; dacă însă au vrut ei a ficsa numirile întocmai după cum s'a pronunciat ele, apoi acésta n'a potut face nici prin alfabetul latin nici germân; numai alfabetul unguresc le-a făcut posibil a căpăta numirile conform pronunciărei lor, póte cu escepţiunea a dóuĕ vocale (ъ şi ь).

Departe de a adscrie atacurile necruţătóre a le scriitorului articulului unei voinţe rele, aflu în acel articul numai, că nu a nimerit modul corect, prin care să-şi esprime pura sa iubire cătră limba şi literatura sa.

Şi dacă ş'ar da silinţă, de a se pune pe acel punct de mânecare istoric, precum am făcut eu, de sigur nu ar ridica împutaţiuni de magiarisare, de iesuitism etc. *Veress.*

Nr. 184. 1878. Presidiul Reuniunei învĕţătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeşului.

Mult onorabilei Redacţiuni a fóiei

„Telegraful român“

în Sibiiu.

Aci sub ·/. alăturatul protocol al comitetului Reuniunei învăţĕtorilor români gr. or. din diecesa Caransebeşului, luat în şedinţa din 18/30 Iuliu a. c. se trămite Mult on. Redacţiuni, cu aceea rogare, ca în interesul Reuniunei acestia, să binevoéscă al publica în numerii cei mai de aprópe ai preţuitei foi „Telegratul român“.

Bocşa montană în 6/18 August 1878.

Stefan Antonescu m. p.
preşedinte.

Ioane Marcu m. p.
notariu.

Protocol

luat în a III şedinţă a comitetului Reun. învĕţ. rom. dela şcólele confesiunali gr. or. din diecesa Caransebeşului membri de comitet ţinută în 18/30 Iuliu 1878 în Bocşa montană.

În urmarea învitaţiunei preşidiali dto 20 Iuniu (2 Iuliu) 1878 Nr. 109 au participat şi sau constatat de presenţi la acésta şedinţă ţinută în localitatea îndatinată următorii membrii de comitet, şi anume: Stefan Antonescu preşedinte, Ioan Tina şi Ioan Marcu notari, Ioan Opra cassar, — Aurel Drăgan bibliotecar, Dimitrie Gaspar, Dimitrie Novac, Ioan Ionaş şi Paul Muntean. — După constatarea membrilor presenţi au urmat deschiderea şedinţei prin preşedintele Reun. d. Stefan Antonescu şi după aceea pertractarea următórelor obiecte:

1. Notarul I. Marcu cetesce raportul preşidiului despre activitatea acestuia dela ultima adunare de comitet, care raport cuprinde mai vêrtos următórele:

1. Dela a II şedinţă de comitet ţinută în 4|16 şi 5|17 Aprilie a c. au încurs 78 de acte, dintre cari sau desărcinat 45, iară cele lalte tinêndu-se de competinţa parte a comitetului parte a adunărei gen. se vor transpone acestora spre pertractare şi meritorială decidere.

2. Decisiunile cuprinse în protocolul şedinţei a II de comitet sau efectuit tóte, cu escepţiunea celeia de sub Nr. 25 prot., în inţelesul căreia scrisórea dlui Ales. Gavra adresată adun. gen. din anul trecut, trebuie să se substérnă consistoriului nostru din Caransebeş.

3. Presidiul pe basa decisului adunărei gen. dela Reciţa de sub Nr. prot. 18 lit. d) a dispus, ca Reun. nóstră să fiă representată la adunarea generală din acest an a Reuniunei învăţătorilor din Ungaria de sud ţinută în Orşova prin o deputaţiune de 3 membrii, sub preşidiul şi conducerea dlui Ioan Ionaş preşedintele despart. Caransebeş.

4. Sau făcut din partea preşidiului dispositiunile necesari, la Direcţiunea societătĭ austriace de căi ferate, ca toţi aceia, cari vor participa la adun. gen. de est timp, ce se va ţiné la Biserica-albă, să capete bilete de călĕtoriă cu preţ scăḑut.

5. Biblioteca Reun. nóstre dela a II şedinţă de comitet până astăḑi s'a sporit cu o carte trămisă de invĕţătorul din Rereg sau Emeric Andreescu întitulată „Fisica esperimentală“ compusă de Dsa.

Decis: Raportul acesta se iea spre sciinţă, şi se acludă acestui protocol sub A.)

2. Notariul I. Tina propune esprimarea de mulţămită protocolară dlui E. Andreescu pentru opul: „Fisica esperimentală“ compusă de Dsa, ce a binevoit al dona pe séma bibliotecei Reun. nóstre.

Decis: Se primesce cu urări de se trăiască.

3. Cassarul Reuniunei I. Opra raportéză, că dela ultima şedinţă de comitet până astăḑi s'au incurs la cassă 75 fl. din acésta sau spesat 9 fl. şi au mai remas 66 fl., care sumă o va depune încă astăḑi în cassa de păstrare din Bocşa montană spre fructificare.

Decis: Raportul cassarului se ia spre sciinţă.

4. Cassarul Reuniunei observéză că, usul de până acuma de a purta socotelele cassei şi a fondului dela o adunare gen. până la alta şi a le incheia acele numai în preḑiua adunărei gen., din mai multe puncte de vedere, sau dovedit, de necorespondĕtor şi nepractic; prin urmare rógă comitetul, ca pentru incheierea socotelelor, ce vor avea a se transpune adun. gen. din acest an, să se ficseze un termin anumit, socotit cel mult cu o lună înnainte de adunarea generală.— În meritul acestei cesţiuni sau adus după mai multe desbateri următoriul

Decis: Cassarul Reuniunei se îndruméză, a încheia socotelele cassei şi a fondului, pentru adun. gen. viitóre cu finea lui Iuliu st. v. a. c. începênd dela adunarea generală din anul trecut; iar pentru viitor se recomândă adunărei gen., ce se va ţinea în acest an în Biserica albă primirea şi rădicarea la conclus a următórei propuneri: În afacerile de cassă a le Reun. şi anume prescrierea tacselor anuale pentru membrii, la purtarea jurnalului de încassare şi a socotelelor fondului şi a cassei, începerea anului are a se face totdeuna cu 1 Iuliu, iară sfêrşitul cu 30 Iuniu anul următor.

5. Cassarul întrébă comitetul, cum are a procede întru prescrierea tacselor anuale a acelor membrii, cari nu la începutul, ci la jumĕtatea sau la finea anului au întrat, respective vor întra de aci înainte membrii ai Reuniunei? E drept, a încăssa dela dânşii tacsa întrégă sau nu? La propunerea dlui P. Muntean s'a adus cu privire la acésta întrebare următorul

Decis: Tacsele membrilor în anul prim de înscriere sûnt a se computa şi prescrie după următórea cheiă: Membrul înscris în lunile, ce cad în I pătrar al anului, solvesce tacsa întrégă, membrul înscris în lunile din al II-lea pătrar al anulului solvesce 3|4 din tacsa întrégă; cel ce se înscrie în lunile pătrarului III lea al anului solvesce 2|4 din tacsa întrégă, iară cel ce să înscrie în lunile pătrariului IV. al anului, solvesce 1|4 din tacsa întrégă. — Acéstă decisiune are a fi transpusă adunărei gen. celei mai deaprópe spre cunosciinţă şi aprobare meritóriă.

6. Casariul observă, că cartea principală nu este corespundĕtóre pentru ţinerea în evidenţă a tuturor membrilor Reuniunei; — propune deci, ca spre acest scop să se compună şi pórte un protocol sepărat

Decis: Propunerea césta se primesce; proiectarea protocolului din cestiune să se concrédă următórei comisiuni, constătătóre din dnii: Ioan Opra, I. Tina şi I. Marcu, care va substerne elaboratul séu la presisidiu spre ulterióra dispositiune.

7. Presidiul aduce la cunosciinţă, că membrii comitetului: I. Baica, Martin Ţapu, Iosif Novac, Ioan Constantinovici, Stef. Demetrovici, Traian Linţă şi George Lupşa se scusă în scris, a nu puté lua parte la acéstă şedinţă din diferite cause.

Decis: Se ia spre cunoscinţă.

8. Preşidiul raportéză despre însinuarea următorilor dni membri la Reun. învĕţătorilor din diecesa Caransebeşului şi anume:

I de membrii ordinari

1. Danil Popovici învĕţ. în Satul-mic
2. Petru Drăgan învĕţ. în Partoş
3. Vichenţie Biberea învĕţ. în Gaiul mic
4. Emiliu Raţ învăţ. în Ghilad
5. Georgiu Jiv învĕţ. în Unip
6. Avram Gozan învĕţ. în Ulim

II de membrii fundatori

1. Georgiu Sĕrb advocat şi dep. diet. în B. Pesta
2. Trifon Gaiţă not. com. în Ghilad
3. Ioan Breban econom în Ghilad

III de membrii ajutători

1. Masim Bocan preot din Ghilad
2. Eutimie Ghereu jude com. în Jebeliu
3. Avram Murăs paroch în Sighet
4. Ioan Velovan capelan în Jebel
5. Marcu Loichiţa not. com. în Jebel
6. Alesandru Ivanovici protop. în Jebel
7. Iosif Lăpĕdat econom în Gilad
8. Silviu T. Mera adiunct not. în Ghilad
9. Ioan Iencuţ econom în Ghilad
10. Ioan Lăpĕdat jude com. în Ghilad

Decis: Comitetul primesce şi recunósce pre toţi domnii amintiţi de membrii ai Reuniunei învĕţ. rom. gr. or. din diecesa Caransebeşului şi ordinéză, a se înzestra toţi cu Diplomele îndatinate.

(Va urma).

Protocólele Congresului din Berlin.

Protocolul Nr. 7.

Şedinţa din 26 Iuniu 1878.

Erau presenţi: Representanţii din şedinţa trecută.

Şedinţa se deschide la óra 2 şi jumĕtate.

Protocolul Nr. 6 este adoptat.

Preşedintele cetesce lista Nr. 6 a petiţiunilor adresate cătră Congres.

Principele de Bismarck propune, în numele Germaniei, Înaltei Adunări să constituie o comisiune pe lângă care fie care putere ar delega un plenipotenţiar, şi care ar fi însărcinată, de a prepara un project de redacţiune a tuturor stipulaţiunilor cari, vor fi înserate într'un nou tratat, ţinênd samă de resoluţiunile consemnate în protocólele Congresului.

Alteţa Sa rógă pe fie care putere să binevoiască, dacă acéstă moţiune este primită, să desemneze, după şedinţă, la secretariat, pe plenipotenţiarul, ce 'şi va alege ca să o represinte în sênul comisiunei.

Propositiunea Principelui de Bismarck este primită cu unanimitate. Preşedintele, făcênd apel la comunicaţiunile ce ar avé să presinte Înaltei Adunări membrii Congresului, Principele Gorciacoff esprimă viul regret ce a simţit că n'a putut să asiste la cele din urmă întruniri, în cari s'a discutat importanta cestiune a Bulgariei. Alteţa Sa însă ar dori în privinţa acestei discuţiuni, se pronunţe, cât mai pe scurt posibil câteva cuvinte însuflate de spiritul de conciliaţiune care îl dirige.

Lord Beaconsfield într'o precedentă şedinţă a esprimat dorinţa, ca Sultanul să fie stăpân la dênsul: Alteţa Sa ca şi Lordul Beaconsfield doresce, ca Sultanul să fie stăpân la dênsul; crede însă că esistenţa acestei autorităţi depinde de unele condiţiuni fără de care nici geniul chiar n'ar puté săvîrşi nimic. La ochii primului plenipotenţiar al Rusiei aceste condiţiuni sûnt administrative şi politice: este de neapĕrat sub punctul de vedere ăministrativ, ca locuitorii provinciilor, ce nu vor fi declarate independente de Congres, să fie siguri de proprietăţile şi de viaţa lor etc. nu numai prin promisiuni pe hârtie, cari ar puté ca şi cele de mai înainte, să nu fie urmat de nici un efect şi să nu împiedece nici abusurile nici esaţiunile, ci prin un concurs européu, care să asigure eficacitatea lor şi care să insufle încrederea populaţiunei. Iară sub punctul de vedere politic, Principele Gorciacoff observă că în loc de o preponderanţă englesă francesă sau ruséscă ce vedem după o istorie că, a esistat la Constantinopole în diferite epoce, ar voi, ca în Orient să nu fie nici un fel de preponderanţă nici pentru Rusia nici pentru vre un alt Stat, şi ar dori să vadă substituinduse în locul luptei meschine şi nesănătóse de amor propriu pe terêmul miscător din Constantinopole, o acţiune colectivă a marilor Puteri, cari ar scuti pe Pórta Otomană de multe ilusiuni şi de multe greşeli. Alteţa Sa întrebuinţând o espresiune care să pară negreşit fie-cărui om competint în arta resbelului, justificată prin eroicele sforţări ale armatei ruse, observă, că Rusia aduce aci lauri şi speră, că Congresul 'i va schimba ramuri de maslin.

Principele Gorciacoff adaugă, că amêndoi colegii săi au făcut în cele din urmă şedinţe fórte mari concesiuni în dorinţa de pace, care insuflă pe Rusia ca şi pe tótă Europa. Ei au înfăţişat Înaltei Adunări nu frase ci fapte. D. prim-plenipotenţiar al Rusiei este încredinţat, că membrii Congresului vor da o deplină dreptate ţĕrei sale. Alteţa Sa şi colegii săi vor persista în aceiaşi cale.

Principele Gorciacofi deci crede, că nici una din puteri nu ar voi să se opuie la marele şi frumosul resultat al păcei, care domină tóte interesele Europei, împingênd cererile sale până la nisce limite pe care marele suveran şi marea naţiune ce represintă n'ar puté să le depâşéscă. Alteţa Sa repetă, că nu admite posibilitatea unui fapt, care ar fi sever judecat de contimporani şi de istorie.

Lordul Beaconsfield ḑice, că este prea mult satisfăcut de a vedea, că principele Gorciacoff 'şi reia locul seu în sênul Congresului, şi consideră elocuentul discurs al Alteţei Sale ca o bucurósă dovadă a ameliorăţiunei sănătăţii sale. Escelenţa Sa, reamintind vorbele d-lui plenipotenţiar al Rusiei, *relative la sacrificiele considerabile*, la cari au consimţit marele suveran şi marea ţară, aşa de demn representaţi prin Alteţa Sa în favórea păcei, se consideră ca deplin autorisat a ḑice, că el însuşi şi colegii sei ai Engliterei au făcut şi dênşii mari sacrificii tot în acelaş scop pacificător. Pacea este într'adevĕr voinţa Europei şi lordul Beaconsfield constată cu bucurie, după vorbele ce au auḑit, espresiunea acestui sentiment co totul unanim. Dară, pentru ca să se îndeplinéscă acésta, dorinţă mai este necesar încă spiritul de conciliaţiune; Escelenţa Sa numai are nimic să adaoge la consideraţiunile presentate de principele Gorciacoff şi pe cari le a ascultat cu cea mai mare plăcere.

Principele de Bismarck este convins că spiritul de conciliaţiune va urma a inspira pe Congres şi că toţi membrii Înaltei Adunări se întâlnesc în acest sentiment de a conserva şi a consolida pacea Europei. Progresele obţinute în lucrările Congresului fac pe Alteţa Sa să créḑă, că representanţii Puterilor vor atinge scopul, care a fost indicat de cătră cei doi ilustri ómeni de Stat, espunênd şi unul şi altul intenţiunile lor pacifice, ţinênduse sémă de restricţiunile lor dictate de simţimêntul onórei naţionale. Aceste restricţiuni, Alteţa Sa, nu se îndoieşte n'ar puté să atingă fondul operei Congresului, şi onórea naţională, dintr'o parte şi din alta, se va acorda cu totul cu dispositiunile conciliatrice. Principele de Bismarck observă, că Statele cari nu sûnt de a drept interesate în cestiunile, cari ar puté turbura odihna lumei, sûnt naturalminte conduse a face să se audă o voce imparţială în ori-ce circumstanţă, în care, pentru motive secundare, la ochii Europei objectul pacific al reuniunilor, Congresul se va găsi compromis. În acest sens, Francia, Italia şi Germania vor face apel, dacă va fi trebuinţă la înţelepciunea puterilor amice, a căror interese sûnt mai particular angajate. Principele de Bismarck termină ḑicând, că ar fi bucuros, dacă, prin vorbele sale ar fi arĕtat cu claritate gândul guvernelor neutre şi imparţiale.

Ordinea ḑilei cere propositiunoa D-lui

BCU Cluj / Central University Library Cluj

prim-plenipotenţiar al Turciei, concepută precum urméză:

„Afară de tribut, principatul Bulgariei va suporta o parte din datoriile imperiului, proporţională cu veniturile sale.“

Caratheodori-paşa, pentru a esplica spiritul propunerei sale, dă cetire documentului următor:

„Propunênd că afară de tribut, principatul Bulgariei supórtă o parte din datoriile imperiului proporţională cu veniturile sale, am ţinut a îndeplini ce consider ca o datorie vis-a-vis de creditorii Turciei.

„Nu pot nega, că veniturile localităţilor cari formézā noul principat, sûnt afectate clar într'un mod general, la tótă datoria publică a Turciei. Pentru câteva împrumuturi câte-va din venituri sûnt angagiate într'un mod special.

„În documentul trecut, în lista petiţiunilor adresate Congresului, sub Nr. 16, şi cari mi s'au trămis direct, creditorii Turciei au invocat precedente luate din dreptul public european.

„Me grăbesc a recunósce, că analogia nu este perfectă, căci precedentele invocate privesc teritoriele, cari au fost anecsate la State independente sau la teritorii, cari au fost declarate independente; pe câtă vreme, din contra, principatul Bulgariei este numai autonom. Dară cu tóte că este privat de prerogativele independinţei, principatul Bulgariei, în virtutea principiului autonomiei sale interióre, va avé tot un regim financiar şi, prin urmare, un budget de recetă şi de cheltuială, deosebit şi separat, şi tocmai în vederea a neîndependinţei principatului ar puté Congresul să rădice îndoelile cari vor puté esista în acéstă privinţă.

„Participarea principatului Bulgariei la datoria publică a imperiului n'ar puté să fie confundată cu tributul, care trebuiesce să plătéscă principatul. Aceste dóue lucruri sá disting una de alta. Participarea la datorie este simplu consecinţa recunóscerei sau mai bine a simplei admisiuni a unui drept de creditor.

„Tributul, în contră, privesce pe Curtea suverană. El represintă legământul care unesce principatul cu imperiul; el este preţul rescumpărárei supunerei directe, şi este independent de alte datorii trecute sau viitóre. În sprijinul acestui sens de vedere, îmi permit a mai aminti, că guvernul imperial al Rusiei, stipulând pur un tribut, a înţeles, că nu era loc de a precisa mai mult, pentru motivul, ţicea, că ar călca interesele a trei părţi.

„Propunerea, ce am onórea a supune Congresului, este formulată tot în acéstă ordine de idei. Să las neatinsă cestiunea tributului; ea nu prejudecă nimic, n'are de scop, de câ tconstatarea unui principiu.“

Primul plenipotenţiar al Italiei cere a supune Congresului o adiţiune la aliniatul întâiu al articolului 9 din tratatul de la San Stefano, moţiunea acéstă fiind destinată, a complecta propunerea plenipotenţiarilor otomani. (Va urma).

Varietăţi.

* (Convocare). În înţelesul §. 9 pt. *b)* al statutelor Reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din ţéra Bârsei, se va ţinea adunarea generală estraordinară a acestei Reuniuni în 18 şi 19 August st. v. a. c. la Braşov.

La acéstă adunare se învită cu tótă onórea toţi membrii Reuniunei.

Programa

şedinţelor adunărei generale estraordinarie a Reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din ţéra Bârsei, ce se va ţinea în 18 şi 19 August st. v. a. c. la Braşov.

Şedinţa I în 18 August.

1. După terminarea serviţiului dumneţeesc se va deschide şedinţa la 9 óre a. m.

2. Cetirea hârtiei din 3 August a. c. Nr. 1979 a Măritului consistor archidiecesan gr. or. din Sibiiu, prin carea se dispenséză învĕţătorii din tractele protopresbiterale I. şi II. a le Braşovului şi al Branului de la ţinerea cursurilor supletorice.

3. Raportul comitetului prov. despre activitatea sa de până acum.

4. Conscrierea membrilor Reuniunei.

5. Cetirea hârtiei Nr. 1816/1878 a măritului consistor, prin care se apróbă proiectul de statute a le Reuniunei, după care va urma desbaterea şi votarea statutelor în mod definitiv.

Şedinţa II 19 August.

1. Alegerea oficialilor Reuniunei.

2. Defigerea tacselor membrilor Reuniunei.

3. Statorirea obiectului de învĕţământ de luat înainte ca material al prelegerilor practice ale adunărei generale ordinarie din feriele Pascilor a. 1879.

4. Consultări asupra manualelor de învĕţământ.

Braşov, 8 August 1878.

G. C. Belissimus, preş. prov. — *N. Oancea*, not. prov.

* Episcopul Mihaiu Horváth, renumitul istoriograf magiar a reposat în Karlsbad.

* (Foc din trăsnet). Din Roşia săsască ni se scrie sub 9 August v. că în 8 August v. pe la 4½ óre după amédi s'au lăsat asupra satului o tempestate mare, care vení despre munţii Avrigului cu fulgere şi tunete necontenite, dintre care unul căţdù, căşunând un cutremur înfricoşat, asupra unei şuri a unui Român, în care îmblăteau grâu doi îmblătitori. Unul din acestia au rĕmas neatins; al doilea înse au rĕmas ca mort, încât cu mare nevoie l'au putut têrăí din şura, ce sta în flacări. Focul s'a încins mai departe şi a ars cu totul 5 şuri pline de grâu şi fên. În una din aceste şuri avù şi parochul gr. or. de acolo depuse 12—15 care de fên, va se ţică tot nutreţul pentru vitişórele sale pe iarna viitóre, care fu mistuit de foc cu totul. Paguba preste tot e mare. Cei mai mulţi din nenorociţi au rĕmas fără nutreţ pentru vite şi fără grâu pentru lipsele casnice şi pentru sĕmânat.

— În aceiaşi ţi a trăsnit şi a ars o casă în Ogna Sibiiului.

* Ni se trămite spre publicare: Din 18 spre 19 August n. nóptea pe la 12 óre s'a escat în comuna Pricaz un foc, care a prefăcut în cenuşă 5 case cu grajduri, şuri, zidiri laterale şi cu tóte fruptele adunate. Paguba totală se urcă la 6000 fl. v. a. În Orĕştie trâmbiţaşul pompierilor a signalisat foc. Dovedindu-se, că nu arde în oraş, pompierii nu s'au mişcat din loc. Adiutantul pompierilor Orĕştieni, dl Eduard Malasz, — care deja cu prilegiul mai multor focuri şi-a espus viéţa cu despreţ de mórte primind şi dela Majestatea Sa Preînălţată laudă pentru meritele sale, — acest domn şi de astădată a fost atât de inimos de a vení pedestru în comuna nóstră şi a dirigia stingerea. Mai mult încă: dlui a stins cu mânile sale proprii amêndóuĕ casele mele, ce stau lângă olaltă şi erau cuprinse de flacări. Îmi ţin de cea mai sântă datorinţă, a aduce în public cea mai adêncă mulţămită dlui Eduard Malasz, căci mai mult de 1000 fl. v. a. în frupte şi unelte de casă mi-a mântuit. După ce focul prăpădise deja tóte, veni şi adiunctul de pretură Iosif Orbonaş, care după facerea unor disposiţiuni s'a întors a casă.

Orĕştie în 20/8, 1878.

Dionisie Stoian,
curator bisericesc şi membru al comunităţii.

O comună aşa avută ca Pricaz ar face bine, să-şi procure tulumbe şi alte recuisite necesare pentru stingerea focului. Interesul propriu pretinde acésta.

* (Foc). În comuna învecinată Şura-Mică au ars Lunia trecută o şură. Mercurea trecută au ars din nou dóuĕ şuri.

* (Resursele Bosniei şi Erţegovinei.) Studiul cel mai serios asupra Bosniei şi Erţegovinei este cel făcut de d. Boscievici, oficiar de statmaior austriac. Cartea sea datéţă din 1867.

Informaţiunile, ce dă, sunt confirmate în parte de către ingeniarii francesi, cari au âmblat prin acele ţinuturi pentru a studia nisce proiecte de drumuri-de-fer. Ţicem în parte, pentru că Austriacii sûnt plecaţi a'şi face óre-care ilusiuni asupra însemnătăţii lor productive. Bosnia e pădurósă şi pădurile ei presintă o frumósă reservă de lemne de construcţiune: stejari, fagi, braţi, pini, tei, etc; dar aceste reserve au suferit mult din causa obiceiului, ce au locuitorii d'a le da foc pentru păşuni şi pământuri de cultură.

Crescerea vitelor se face uşor, din cauza cursurilor de apă, de care abundă ţéra. Inainte de cele din urmă evenimente s'aflau în Bosnia 1,000,000 boi şi bivoli, aprópe 4,000,000 oi şi capre şi mai mult de 200,000 de cai.

Sûnt asemenea numĕróse strate de mineraiu, mai cu sémă de fer, la Busovaţ, la Varis, Ioiniţa, la Lubja şi la Stavri-Maidan. Aceste strate sûnt situate la o mică distanţă de calea proiectată, şi produsele lor sunt de prima calitate. Ómenii competinţi asicură că, după construirea drumului-de-fer, înfiinţarea de stabilimente pentru esploatarea minelor póte deveni un însemnat isvor de venituri.

Dificultăţile, ce întêmpină însă ocuparea acestor provincie, sûnt mai mari de cât se prevedeau. „Rom“

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Viena, 23 Aug. n. „Polit. Corr.“ anunţă: Principele Milan a adresat împĕratului Austriei o telegramă, în care esprimă mulţămita sa pentru spriginul şi bunăvoinţa, ce găşi causa Serbiei la guvernul austriac. Rĕspunsul Împĕratului asigură, că „principe şi ţéră, precum în trecut aşa şi în viitor, pot fi siguri de spriginul cel mai binevoitor întru tóte ce privesce binele lor.“ Încă de mai nainte îndreptase Milan către Andrássy o mulţămită în scris.

PARTEA SCIENTIFICĂ şi LITERARĂ.

Schiţe din florărit.*)

Aloë L. — Aloe.

Aloe este o flóre esotică ce adese se cultivă la noi. În limba arabică ea se numesce alloeh. Foile ei sûnt cărnóse şi sucóse; sĕmênţa în trei dungi sau lătărĕţă cu marginea înaripată. Fructul o capsulă; carola presintă un fel de tub.

Esistă mai multe specii de aloe, unele cu foile late şi de o colóre verde închisă, altele cu foi pistriţe, vĕrgate, ascuţite, ghimpóse pe de margine sau numai la vîrf etc. Flórea lor, ce apare érna sau în primăvară, se distinge prin o colóre roşie mult puţin închisă.

Aloe este o plântă interesantă, care reuşesce destul de uşor în odăile de locuit. Cultura este simplă. Ea pretinde un pământ cam uscăcios şi gras, pregătit din putregaiu de pădure şi năsip dur de rîu, aşa ca prisosul apei să se pótă scurge cu înlesnire. Umeţéla nu'i priesce. Preste érnă să se ude arareori şi cu băgare de samă, nu cumva să stropim foile şi cotorul. Aloe se póte erna într'o cămară recorósă sau în odăile încălţite. Cât ţine vara, ea se espune căldurei la feréstră sau aiurea. De recomândat este un adăpost cât de cât împrotiva raţelor ferbinţi ale sórelui de după amédi.

Aloe se prăsesce din puii, ce se ivesc în giurul plântelor mai bĕtrâne. Acesti pui se desbină de cotorul bĕtrân cu un cuţit ager şi se sădesc în hârbe mai mici, apĕsând pământul bine şi turnând apoi puţină apă.

Althaea L. — Nalbă.

Nalba este de dóuĕ soiuri, anume:

1) Althaea rosea; Nalbă mare sau tomnatică (lat. syn. — Alcea rosea; germ.—Stockrose, Herbstrose, Malve etc.; fran. — Alcée rose, Rose à bâton), o plântă uriaşe bisanuală sau perenantă. Cotorul ajunge o înălţime chiar şi de preste 3 metri. Foile mari, aspre, pĕróse şi înzestrate cu codiţe lungi. Florile se ivesc la încheieturile foilor sau crenguţelor, formând împreună un fel de spic gros până la vîrful cotorului.

În grădină se cultivă mai ales nalba cu flori învólte (bătute, pline, duple), cari sémĕnă cu ale roselor învólte şi cari arareori produc sĕmênţă. Nalbele engleze atât de mult preţuite se disting prin nesce flori mari şi alcătuite din foiţe de aceaşi lungime, iar nu de o lungime variabilă, cum sûnt nalbele mai de rênd.

Colórea florilor este albă, galbină trandafirie, violetă, vişinie, ruginie, întunecată şi tóte nuanţele întermediare. Unele varietăţi sûnt unicolore, altele tărcate, vĕrgate etc. Adese flórea este mult puţin créţă. Numĕrul varietăţilor este fórte însemnat.

Prăsirea se face mai numai din sĕmênţa, care se sémĕnă în cursul verei într'un pământ mănos, uşor şi bine scormonit. Sĕmênţa încolţesce până şi după 3—4 ani. Nalba înfloresce în anul al doilea, uneori şi în al treilea.

Când micile plânte au câte 3—4 foiţe, atunci se scot şi se sădesc la o depărtare de 15—20 centim. În primăvară prin Faur sau Aprile, ele se desgrópă cu pământul din giurul rădăcinilor şi se sădesc din nou la o depărtare de aprópe 1 metru, într'un pământ cam uscăcios şi uşor. Nalbele astfel resădite capĕtă numĕróse rădăcini şi înfloresc mult mai frumos decât sĕmănate fiind la locul lor statornic.

Nalbele înfloresc de pe la începutul lui Iulie până prin Septembre.

Din sĕmênţă nu apar totdeuna flori învólte de aceaş varietate. Voind deci a prăşí şi a conserva un soiu anumit, nu remâne decât să ne luăm refugiul la desbinarea şi sădirea mai departe a trupinilor mai bĕtrâne. Desbinarea se îndeplinesce tómna sau primăvara, tăind trupina în dóuĕ trei bucăţi şi îngrigind, ca fie-care bucată să aibă rădăcini.

Drept sade pot serví crenguţele crescute din rădăcină sau dela basa cotorului. Aceste crenguţe se taie dimpreună cu un petec din vechiul cotor şi se sădesc primăvara într'un pământ uşor, în hîrbe sau în grădină.

Prăsirea prin altoire presupune multă dibăcie şi esperienţă. Cel mai obicinuit şi mai sigur metod de prăsire este şi remâne sĕmênatul.

Nalba iubesce un pământ próspĕt, uşor şi scormonit până la o adêncime însemnată. Umbra şi pământul trândos nu'i priesc. Ea cresce bucuros în pământurile uscăcióse şi situate în faţa sórelui.

Nalbele învólte sûnt flori pe cât de grandióse pe atât de pitoresci şi interesante. Cultivate în grupe mai mari pe lângă păreţi sau pe dêlmuri împresorate de érbă, ele produc un efect uneori necomparabil. Dela o vreme cotórele se pleşugesc, începênd dela rădăcină în sus; este deci consult a cultiva în giurul lor un soiu óre-care de flori, ceva mai mici, dar tufóse.

Punênd crengile în vase cu apă, ele continuă a înflorí timp îndelungat.

(Va urma).

*) Partea generală a tractatului de faţă s'a fost publicat în „Teleg. Rom.“ Nrii 65, 66, 67, 68, 69 şi 70, asupra cărora atragem luarea aminte. Partea specială, ce urméză acum, va cuprinde descrierea şi cultura câtor-va flori mai îndatinate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bursa de Viena
din 23 August n. 1878.

Împrumutul de stat din 1860	111 70
Acţiuni de bancă	813 —
Acţiuni de [illegible]	255 25
London	115 60
Argint	100 60
Galbin	5 62
Napoleon d'aur (poli)	9 28
Valuta nóuă imperială germână	57 —

Îndreptare. În prima „Varietate" din Nrul ultim s'a tipărit altera în loc de alterna.

Posta Redacţiunei.

Ioan N.....n in Caransebeş. Abstrăgênd de la aceea, că respunsul Dtle se ocupă cu afaceri şi persóne străine causei, modul scrierei Dtle mai este lipsit şi de bunacuviinţă. Nu se póte publica.

Nr. 6 f. p. 3—3

Publicare de concurs.

Representanţa fundaţiunei stipendiarie „Dimitrie Peţa" sistemisând pentru anul scolastic 1878/9 dóuĕ stipendii anuale de câte 60 fl. v. a. pentru tineri studenţi la scólele gimnasiale, reale şi civile, spre conferirea acestor dóuĕ stipendii prin acésta se escrie concurs cu termin până la 1 Septembre căl. v. a. c.

La aceste stipendii pot concurge studenţi dela scólele gimnasiale, reale şi civile, cari, conform literilor fundationale, sûnt români de religiunea greco-orientală din diecesa Caranşebeşului şi între acestia — ceteris paribus — cu preferinţa a acelor născuţi în oraşul Caranşebes, apoi a acelora din fostul regiment confiniar romano-bănatic Nr. 13 şi sûnt diligenţi, talentaţi şi cu bună purtare morală, dar lipsiţi de mijlóce materiale.

Drept aceea concurenţii au a subscerne la subscrisul preşidiu al numitei representanţie până la terminul susarătat petiţiunele lor instruite cu atestat de botez, cu atestatele scolarie ale celor doi ani din urmă scolastici, apoi cu atestat de moralitate şi paupertate dela comuna politică, la care aparţene concurentele, prin cari tóte să se compróbe religiunea, naţionalitatea, succesul laudabil în invĕţătura, în fine portarea morală esemplară a respectivului concurinte.

Caranşebeş, din şedinţa representanţiei ţenute în 3 August 1878.

Presidele representanţiei.

Ioan Popasu, m. p.
Episcop.

Nr. 39 — 1878. 1—3

CONCURS.

Pe basa ordinului prea venerabilului consistoriu archidiecesan de dto 5 Iuniu a. c. Nr. 1465 B. pentru vacanta parochie Cetate de Baltă, de clasa III în protopresbiteratul Târnavei înf. se publică din nou concurs cu terminul până la 3 Septembre a. c. în care ḑi va fi şi alegerea.

Emolumentele sûnt:

Porţiune canonică de 22 jugere 867 □ arătură şi fênaţ, tacsele statorite de sinodul protop. câte o ḑi de lucru cu palma, de la 120 familii, tot de la acelea o felderă de cucuruz sfărmit. —

Concurenţii au de aşi trimite suplicele lor instruate în sensul statutului org. şi dispositiunilor. Cei cu esamenul de cualificare vor fi preferiţi. —

Deag, 2 August 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial
Danil de Tamas,
adm. prot.

Reflectare.

Studenţii stipendiaţi în anul scolar 1877|8 din fundaţiunea repos. Ana Alecsandroviciu din Lugoş se provócă prin acésta, ca progresul, ce la făcut în sciinţe în acest an scolastic, să'l documenteze la preşedintele epitropiei D. Georgiu Pestean protopresbiter gr. or. în Lugoş, trâmiţindui-se atestatele în scrisóre francată; pentru a se poté decide despre stipendii şi pre viitor. — Se primesc şi recurse nóuĕ de la recurenţii locuitori gr. or. români din Lugoş, séu inruḑiţi cu fundătórea, tocmai dacă şi n'ar fi Lugoşeni, asemenea in scrisóre francată.

Aceste trămiteri au se fie ajunse la dl preşedinte până în 17/29 August 1878.

Recursele mai trebue să fie instruate cu carte de botez, cu atestat comunal despre starea materială a lui şi cu atestat medical despre starea sănĕtăţii recurentelui. —

3—3 *Epitropia.*

Nr. 91 — 1878. 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunei de învĕţătoriu primariu la scóla parochiale gr. or. în comuna Poplaca se deschide prin acésta concurs până la 27 August a. c., când se va ţiné şi alegerea. —

Emolumentele sûnt:

250 fl. v. a. în bani; cuartir natural în edificiul scólei stătător din una odăiţă cu cuină şi lemne de încălḑit.

Dela concurenţi se cere: cel puţin 4 clase gimnasiale, cursul pedagogic sau clerical şi esamen de cualificaţiune; să fie bun cântăreţ şi cunoscător de tipicul bisericesc; purtare morală nepĕtată. Învĕţătoriul alegênd va fi obligat a ţiné şi scóla de repetiţiune, şi Dumineca şi sĕrbătórea a ţiné strana în biserică.

Concursele instruite cu documentele recerute, să se adreseze la subscrisul în terminul sus arĕtat.

Sibiiu, 8 August 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial.

I. Hannia,
protop.

Nr. 210 — 1878. 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învĕţător la scóla confesională gr. or. română din comuna Bălan, protopresbiteratul Unguraşului se deschide concurs până inclusive 10 Sept. st. v. a. c.

Emolumentele sûnt:

1. 160 fl. v. a.;
2. 54 vici cucuruz sfărmaţi:
3. 6 orgii de lemne, din cari se încălḑesce şi scóla;
4. punţi de lumină patru;
5. de tot scolariul o litră fasole;
6. casă de locuit în localităţile scólei;
7. grădină în cuant de un jugĕr.

Aspiranţii la acest post au de a-şi adresa suplicele lor la subsemnatul instruite în sensul statutului organic, adecă: carte de botez, atestatele pedagogice şi scolastice avêndule, atestat de moralitate revĕḑut de protopresbiterul respectiv, întru al cărui ţinut locuesce petintele, atestat despre serviţiile de până acuma şi neîncungiurat atestatul de cualificaţiune cel mult până în 6 Sept. a. c.

Füzeş-Sânpetru, 31 Iuliu 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial scolar.

Petru Roşca m/p.,
protopresbiter.

Nr. 67. 1878. 3—3

CONCURS.

Pe basa graţiósei decisiuni a măritului consistoriu archidiecesan rom. gr. or. al Transilvaniei dto 28 Aprile 1877 Nr. 904 B. 1877 pentru vacanta parochie română gr. or. de a III clasă Lona săséscă cu filia Stolna se escrie concurs până la 3 Septembre 1878.

Venitul preoţesc împreunat cu acest post, constă din porţiunea canonică de 7 jugere arător şi fênaţ şi din cele stolare, şi face 230 fl. statorit de către sinodul parochial în 5 Martiu 1878.

În acéstă parochie se află afară de necesariele edificii economice nou-edificată casă parochială de pétră cu şindili acoperită.

Concurenţii la acest post preoţesc sûnt poftiţi a-şi substerne la subscrisul concursele sale, adresate către sinodul parochial, fiind instruite în sensul statutului organic şi a dispositiunilor sinodali din anul 1873, până la 3 Septembre 1878 st. v.

Cluj, 1 August 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial.

V. Roşescu m/p.,
protopresbiter.

Nr. 155 — 1878 orf. 3—3

EDICT.

Subscrisul Magistrat opidan ca sedrie orfanale face prin acésta cunoscut, cumcă în 10 Septembrie a. c. la 9 óre ante amédi se va vinde tótă marfa de modă şi specerie, aflătóre în neguţătoria curandului Nicolae Petroviciu din Haţeg prin licitaţiune publică, — asemenea se vor vinde în ḑilele următóre şi celelalte obiecte mişcătóre precum mobile de casă etc. aflătóre în proprietatea menţionatului. —

Doritorii de a cumpĕra marfa în mare, vor avea a se presenta în ḑiua menţionată în localităţile lui Nicolae Petroviciu in Haţeg şi depunênd un vadiu de 10% de la suma esclamărei la mâna comisariului esmis, vor poté licita, — condiţiunile de licitaţiune le póte vedé ori şi când în timpul órelor oficióse în cancelaria Magistratului opidan ca sedria orfanele.

Din şedinţa sedriei orfanale.

Haţeg în 12 August 1878.

Bersan,
preşed. for. or.

Specialităţi [13] 1—6
dela
COMPTOARIUL CENTRAL DE AFACERI J. N. ENDERS
în
Neutitschein.

Efectuarea urméză neamânat şi în grabă. — Banii sûnt a se trimite franco.

Franzbranntwein veritabil vechiu de cea mai bună calitate. Butelia 70 cr. v. a. Pentru pachetare se socotesc 10 cr. de butelie.

Esenţa de viaţă veritabil svedică a Dr-lui A. O. Werner. Un flacon dimpreună cu instrucţiunea de întrebuinţare 1 fl. v. a. Fără îndoială, dorinţa şi nisuinţa fie-cărui om este aşi susţiné sau restaura sănătatea, a ajunge la adânci si puternice betrâneţe; pentruca abia póte fi ceva mai trist, ca dacă cineva este atăcat când de una când de altă bólă, sau când este constrins aşi petrece viaţa întrégă într'o necontenită bolire şi când se bucură numai arare-ori de óre lipsite de dureri. — Cine voiesce aşa dară săşi susţină sănătatea sau să şi-o restaureze, aceluia recomandăm din tótă inima esenţa de viaţă svedică a Dr. Werner.

Esenţa de putere a Dr-lui I. C. Herbert pentru întărirea nervilor şi muschilor. Preţul pr. flacon dimpreună cu instrucţiunea de intrebuinţare 1 fl. v. a. — Estractul acesta se întrebuinţéză pe din afară contra durerilor reumatice în faţă, la încheetori, contra durerilor de cap, ameţelei zuruitul urechilor, afecţiunei la cap, durerei de şele, slăbiciunei membrelor, cu deosebire în urma încordărilor mari, contra slăbiciunei de nervi şi a trupului, suferinţelor hemoroidale, contra slăbiciunei părţilor secsuale şi contra impotenţei de multe ori urmate din slăbiciune, contra infructuositătei, perderei de meduva spinărei, poluţiunilor, preste tot contra bólelor, cari sûnt provocate de slăbiciune şi prea mare iritare a sistemului de nervi.

Unicul veritabil liqueur feruginos. Preţul unei sticle dimpreună cu instrucţiunea de intrebuinţare 1 fl. v. a. Liqueurul acesta, conţinênd fer în legătură cu cele mai bune substanţe de plante amare întăritóre de stomac, oferă efectele cele mai escelente pentru sănătate, cu deosebire în casuri de slabiciunea sistemului de muschi şi de nervi, în casuri de nutrire defectuósă, stricare de sânge, lipsă de sânge, chlorosă, scorbut, urmări din lăngóre, friguri şi perdere de sucuri, cari se arată mai cu samă la femei în urma lăptatului, perderei de sânge şi lehuziei.

Liqueur de stomac de burueni din Alpii sviţerani numit şi liqueur făcătoriu de minuni, preparat de Dr. H. Walter. Preţul pr. sticlă 1 fl. v. a. — Preservativ escelent contra bólelor de stomac, recomandat de consiliariul medicinal Dr. Teodor Müller din Berlin.

P. T.

În curênd vor fi ḑece ani, de când cu întemeiarea **depositului meu de forte-piane.**

Faptul îmbucurătoriu, că'ntracea nu s'a ivit nici măcar un singur gravamen, din contră tractarea mea a fost întimpinată cu mulţămire generală şi adesă cu laudă a resplătit nasuinţa mea de a vinde **instrumente escelente.**

Acest succes este datorit în mare parte conscienţiositătei, cu care mi-au prevenit fabricanţii cei mai defrunte.

Relaţiunile nóstre reciproce devenire din ce în ce mai apropiate si pot ascepta noul deceniu cu depline garanţii.

Póte că şi până acum D-Vóstră aţi dat atenţiune **depositului meu bogatu în forte-piane** recunoscut de bune dela fabricanţii c. r. de curte D-nii **Fii Schweighofer** şi **L. Bösendorfer.** Dintre fabricatele streine figuréză cu distincţiune *fortepianele — pianino* — lui *I. Blüthner*, liferant r. aulic în Lipsca, *harmoniele* de *Schiedmayer* în Stuttgart; amêndóue numele celebrităţi industriale în Germânia.

Dar nu fie-care póte avea plăcerea să cumpere ce este mai bun. Luând acésta în privire, mi-am înavuţit depositul în timpul din urmă cu instrumente bune şi tot odată eftine, întrunind formă, ton puternic şi durabil şi cu tóte acestea mai eftine cu o cincime.

În deosebi **pianele de salon** a le lui **Pokorny** (ucenicul lui Bösendorfer) cu late lespeḑi de metal, fildiş, de 7 octave, în lemn de nuc cu preţul netto de **425 fl. loco Sibiiu.**

În sfirşit fie-mi permis a accentuá:

1. Cumpĕratorul afla la mine un sortiment bogat.
2. Nu pórtă nici un risic cu transportul.
3. Cruţă cheltuielile de embalagiu si de transport la instrumentele de Viena. De sigur 40 fl. până în 50 fl.
4. Vênḑarea se face la mine strict după preţurile de fabrică, cea ce uşor se póte constata, facênd o comparaţie cu preţurile cuprinse în listele originale.

Cumpĕrătorii din afară, cari doresc un model, care în genere nu se află în deposit vor primi direct din fabrica respectivă cu asigurarea de a dispune adresarea către mine pe spesele mele proprii a instrumentului, ce nu le-ar conveni.

Binevoiţi dar D-Vóstre, în cas de trebuinţa unui instrument garantat a lua notiţă despre acéstă şi fiţi asiguraţi despre esecutarea promptă şi reelă a mandatului D-Vóstre.

Cu tótă stima

[9] 4—6

Victor de Heldenberg.
Sibiiu, strada cisnadiei Nr. 59.

Redactor respunḑĕtor: **Nicolau Cristea.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.